

ECONOMIA ■

La pobresa laboral, una de les seqüeles que perduren de la crisi financera de 2008

SALUT ■

Últims avenços en cirurgia robòtica en el camp de l'ortopèdia i la traumatologia

EL

MAGAZÍN

Núm. 322

Dijous, 28 de març de 2024

ALBA DEDEU

“Al final, totes les vides són curioses”

ENTREVISTA

ALBA
DEDEU

“És més divertit escriure sobre feines diferents de la teva”

Després de dos reculls de contes, el premiat ‘Gats al parc’ (2011) i ‘L’estiu que no s’acaba mai’ (2012), Alba Dedeu ha tornat a l’actualitat literària amb la novel·la curta ‘La conformista’ (L’Altra Editorial). L’escriptora de Granollers ha canviat de gènere però continua bevent de les històries quotidianes, en aquest cas la d’una parella que comparteix feina en una botiga de pollastres a l’ast. Un cop publicat i presentat el llibre, Dedeu ha tornat a la seva feina de traductora.

Text: Teresa Terradas

Fotografia: L’Altra Editorial / J. Farran (portada)

Des del seu darrer llibre, *L’estiu no s’acaba mai*, han passat gairebé 12 anys. Quan va decidir escriure de nou per publicar i per què una novel·la i no contes?

Que fos una novel·la no ho vaig decidir, va sortir de forma natural. Jo vaig començar a escriure com acostumo a fer-ho sempre fins que em vaig adonar que el text s’allargava i vaig pensar que els capítols que anaven sortint els podia relligar en una novel·la. Vaig començar a escriure-la l’octubre del 2019, és a dir, que ja fa un temps que la tinc escrita, igual que altres cosetes que he anat guardant en un calaix. Però aquesta novel·la tenia ganes que sortís publicada perquè m’agradava. Primer vaig ensenyar-la a un editor, però no ens vam posar d’acord. Després vaig anar a L’Altra i a Eugènia Broggi sí que li va agradar. Una cosa curiosa és que vaig enviar la novel·la el 14 de febrer de l’any passat i just el 14 de febrer d’aquest any ha sortit publicada. Ha sigut un any molt intens després de tant temps sense publicar.

Amb els llibres de contes ja s’inspirava en les persones corrents, en el dia a dia. En aquesta primera novel·la ho continua fent, però com es va fixar en una botiga de pollastres a l’ast?

Bàsicament va ser perquè aquell estiu del 2019, em vaig trobar un dia anant a comprar pollastres. Feia molta calor i a dins la botiga encara en feia més. Veure els dependents com estaven allà suant la cansalada intensament em va fer pensar en com

s’ho feien un cop arribaven a casa. Bé, vaig pensar que eren parella. A partir d’aquí em vaig imaginar una història, que en cap moment és la d’ells. Després ja no vaig voler tornar a la botiga perquè no m’interferissin en la història que jo tenia al cap. Com em sol passar, m’inspiro en coses que veig, que sento. I també m’agrada fixar-me en aquestes feines tan diferents de la meua. Per a mi tenen més interès a l’hora de posar-me a escriure. Em costaria mantenir l’interès, per exemple, si escrivis sobre una traductora. Ja m’ho conec de cada dia. És més divertit escriure sobre vides diferents de la teua.

Molta gent segur que ara es mira diferent la gent que ven pollastres a l’ast. La literatura és això, fer veure la vida, el que passa al teu voltant amb uns altres ulls?

Sí, sí, potser et fa veure coses en què abans no et fixaves. Jo tendeixo a posar-me al lloc dels altres, dels que fan una altra feina. És una cosa que passa als escriptors, que tenim tendència a fantasiejar molt. Quan estic esperant que em serveixin el pollastre a l’ast, em poso molt en el paper dels que estan allà treballant. O quan viatjo en autobús de Barcelona a Granollers per anar a veure la família a les Franqueses, m’assec al davant, al costat del conductor, i també penso quina vida té aquest home que va amunt i avall amb l’autobús. Al final, totes les vides són curioses.

Segur que al món hi ha molts Pere i moltes Eva, i molta gent s’hi pot sentir identificada.

Sí. La qüestió és que en l’àmbit estrictament laboral potser hi ha poca gent que s’identifiqui amb aquest estrès de la calor, del greixum de l’oli

“La idea era també jugar una mica amb el que és el conformisme. Això sí, jo només poso la història i a partir d’aquí que cadascú pensi el que vulgui, si són conformistes o no”

que ho impregna tot, del cansament aquest... Però després hi ha la banda més personal, amb els problemes que passen de la feina a la família i a l’inrevés: els fills, les relacions amb la parella... és tot aquest món més íntim, al qual és molt fàcil entrar-hi perquè són problemes que tard o d’hora té tothom. Jo ofereixo la història d’una persona o d’una família que aprèn a adaptar-se a la seva vida personal sense fer canvis radicals. La idea també era jugar una mica amb el que és el conformisme, això sí, jo només poso la història i a partir d’aquí cadascú que pensi el que vulgui, si són conformistes o no.

La paraula *conformista* té una connotació negativa i pejorativa.

Sí, sí. També és la gràcia de posar aquest títol. Que d’entrada el lector ja s’imagini com anirà la cosa. I potser en el fons, sí que sap que la protagonista no farà cap canvi radical, però m’agradaria que pensés si realment és ser conformista el que fa en cada moment de la seva vida: quan té una crisi, quan se li presenta una bifurcació de camins... És com qüestionar una mica el que es considera avui com a conformisme.

Sí que es veu un canvi molt gran dels personatges del principi de la novel·la al final i tampoc els hi ha anat tan malament.

Exacte. Quan es fa servir el terme *conformisme* per parlar d’un conformista sempre es pensa molt en coses externes, en l’ascens professional: s’espera que comencis a guanyar un sou als 20 anys i que quan en tinguis 50 hakis duplicat o triplicat aquest sou i t’hakis pogut comprar una casa i tot plegat. Tot això són marcadors molt externs del que és l’èxit. Hi ha persones que ho fan però n’hi ha altres que potser no evolucionen tant en el sentit més material, però amb els anys canvien i aprenen a gestionar millor la seva vida i a viure bé. I és que costa molt viure bé en qualsevol capa social on estiguis.

El Pere s’acaba convertint en un petit heroi.

Sí, perquè és una persona discreta, que no aixeca mai la veu. Està acostumat a callar per mantenir la pau a casa, però arriba un moment que creu que ha de prendre decisions per ell mateix. I ella, en aquell moment, ha d’aprendre a respectar les seves decisions.

Abans feia referència a la calor. En aquesta novel·la hi és molt present, però també en altres contes seus.

Sí, és que jo tolero molt malament la calor. Ara, per fi, posaré aire condicionat a casa perquè no puc tornar a passar un estiu com el de l’any passat. Una persona que fa una feina intel·lectual i ha d’estar a 33 graus a casa és molt dur. Ja fa uns quants estius que ho intento, i al final acabo anant a biblioteques, cafès... Ho visc molt com una cosa opressiva. Potser hi ha gent que això li passa amb l’hivern, però a mi em passa amb l’estiu. Quan vull transmetre una sensació d’opressió, suposo que em surt això. I també m’ha passat que sempre he escrit els meus llibres a l’estiu o sortint de l’estiu.

I els escenaris sempre són ciutats. No la tempta escriure una novel·la en ambient rural?

“Escriure és el que m’agrada i el que voldria fer si tingués renda suficient. Tot i que també és veritat que si em toqués la loteria continuaria traduït, però només el que m’agradés”

A veure, a mi m’agrada molt la natura i anar a fer les meves desconnexions en un ambient rural. Però després, quan escric, sempre m’imagino les ciutats perquè és el lloc on visc. Com que la inspiració em surt de coses que veig o sento habitualment, doncs clar, seria estrany que em sortís d’un dia que anés a caminar per la muntanya, allà sola intentant escoltar el cant dels ocells... no ho sé, de moment faig més una literatura urbana, podem dir.

Pel que fa a l’estructura del llibre, són sis capítols sense cap punt i a part, com si fossin un bloc compacte. Per què?

Això va ser una cosa d’aquelles que faig per mantenir una mica l’interès quan començo a escriure, que és posar-me un rept. En aquest cas va ser intentar fer una novel·la com ha fet altra gent, sense posar ni un punt i a part. Vaig veure que es podia fer, tot i que en algun moment tenia la temptació de posar-ne algun. També m’interessava per l’estil de narració de l’autora, que és com un monòleg interior, i per fer un text que fluís sense pauses. Per això també poso els diàlegs en el text mateix, com una manera de reforçar el monòleg.

Cada capítol també ve marcat una mica per la temàtica: la maternitat, la malaltia...

Sí, tenia unes quantes coses que d’entrada volia explicar quan vaig començar a escriure, per exemple, la crisi familiar que tenen a l’apartament d’estiu quan es troben tots allà i no hi caben. O també la crisi de la infidelitat, o suposada infidelitat d’ell, i la suposada infidelitat d’ella. El tema del trasplantament se’m va acudir després i em va semblar que era una manera de posar a prova definitivament la parella. Em sembla bé aquesta estructura, amb uns capítols que són com finestres a diferents moments de la seva vida perquè fa una sensació de pas del temps.

La seva etapa literària va començar fa 13 anys amb el llibre de contes *Gats al parc*, premiat i reconegut. Això li va suposar més un estímul o una pressió?

Al Premi Mercè Rodoreda m’hi vaig presentar perquè necessitava diners, bàsicament. Però també m’anava bé en aquell moment. Era finals d’estiu, s’acabava el termini i tenia temps lliure perquè havia deixat una feina. I el segon llibre, que va sortir un any després, va ser una mica per aprofitar l’embranzida del primer. No sé si va ser pressió o no. Tenia els estalvis del premi i tenia temps fins que em situés de traductora. Entre una traducció i una altra encara tenia força temps per escriure.

Amb el tercer llibre no ha anat tan ràpid.

Després de publicar el segon vaig haver de dedicar-me molt més a traduir, i com que no puc fer les dues coses alhora, per desgràcia, he de buscar espais per escriure. *La conformista* és una novel·la curta perquè no tenia més temps, segurament.

Ara que parlem de la feina de traductora, es pot dir que traduir és com escriure una mica?

Traduir és com un gimnàs lingüístic, perquè veus molts estils diferents, alguns que xoquen amb el teu. Aprens a apreciar coses que tu no faries mai i recursos que després pots adaptar a la teva manera.

Hi ha gent que diu que no és necessari anar a cap escola d’escriptura per ser escriptor, que només cal posar-se a traduir.

Sí, tal com deia, des de la meua experiència puc dir que és un entrenament, però també depèn molt del que tradueixes. És diferent si et posen a traduir novel·les frívoles i comercials, tot i que no totes són iguals. Jo dic que tant s’aprèn de les coses bones com de les no tan bones, però de les molt dolentes no sé si s’aprèn gaire. Sí que amb les traduccions bones fas un gran entrenament, és un gimnàs literari. Pel que fa a les escoles d’escriptura, jo no seria dogmàtica. Jo no hi he anat. Sí que vaig començar un curs, però no em va anar bé i ho vaig deixar. Tampoc diré que no van bé en cap cas. Hi ha a qui li va bé i l’ha ajudat a trobar-se com a escriptor, i hi ha altra gent que no li va bé, com és el meu cas.

Hi ha algun traductor que l’ha influït més a l’hora d’escriure?

Que m’hagi influït costa de dir, però m’ha agradat molt traduir Jane Austen, Gabrielle d’Anunnzio o Harriet Beecher Stowe, amb *La cabana de l’oncle Tom*. Aquest és un molt bon llibre, igual que *Jack*, de Marilynne Robinson. També he traduït Alberto Moravia. De fet, té una novel·la que es diu *El conformista*. El títol de la meua novel·la és com un petit homenatge, encara que els dos llibres no tenen res a veure, ni pel que fa al tema ni per l’estil, però quan se’m va acudir el títol de seguida vaig pensar en Moravia i no em va saber greu.

Es considera més una traductora que escriu llibres o una escriptora que es guanya la vida traduït?

Aiii, que difícil. No sé, escriure és el que he fet sempre, des que era molt petita. Potser soc escriptora que es guanya la vida traduït, però a vegades he passat moltes temporades llargues sense escriure. Després també penso que una escriptora és qui escriu. És complicat. Escriure és el que m’agrada i el que voldria fer si tingués renda suficient. Tot i que també és veritat que si em toqués la loteria continuaria traduït, però només el que m’agradés.

Treballa de traductora i escriu llibres, però va estudiar la carrera de Medicina. En certa manera va ser una inconformista?

És el que et deia al principi, que cada persona ha de decidir fins a quin punt accepta la seva situació, si continua construint una cosa que ha començat encara que costi, o canvia de rumb. En el meu cas, ja quan estudiava la carrera més o menys tenia clar que la meua professió no seria fer de metge, però tenia ganes d’acabar-la, pensava que potser podria compaginar les dues coses. Però al final, vaig veure que no, que segurament fer de metge em faria desgraciada i que el que jo volia fer era una altra cosa. En el meu cas tenia clar que volia dedicar-me al món de les lletres, i això és el que vaig acabar fent.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

No érem una societat laica?

Que els estats i les societats en la seva dimensió pública deixessin de ser confessionals ha estat històricament una àrdua i dura batalla, fins i tot sagnant. Fins a l'època moderna, no es concebia el laïcisme ni individual ni col·lectiu. La creença religiosa, el temor de Déu, era una norma rellevant i d'obligat compliment. Ja coneixem el que els passava, durant molts segles, als que s'apartaven d'aquesta ortodòxia. No va ser fins al segle XVIII, i només per a unes escasses minories, que es va començar a imaginar un món sense Déu i en tot cas va guanyar entès el concepte de "tolerància religiosa", és a dir, el respecte absolut a qualsevol mena de creença tot manllevant a les esglésies el dret adquirit a la imposició d'una fe i una moral incontrovertible. En el món de la Il·lustració, que és del que parlem, es va anar imposant també la noció cabdal que les estructures polítiques, els estats, havien de ser no confessionals, ja que la dimensió religiosa formava part de l'àmbit del que era privat. Tothom podia tenir i expressar la religiositat que volgués, o no tenir-la, però en cap cas la podia imposar o fer-la dominant en l'espai públic. Un fet aquest al qual el catolicisme va ser, i encara és, reticent a abandonar. Que una part important de la ciutadania del sud d'Europa vingui de tradició catòlica no implica ni que sigui practicant i que el seu vincle vagi més enllà de ser un referent cultural, un hàbit, que ha anat perdent pes en un món i unes vides majoritàriament secularitzades.

A l'Espanya del nacionalcatolicisme,

la laïcitat va costar d'arribar. Durant el llarg període franquista, la confessionalitat de l'Estat i de la ciutadania es donava per feta, una imposició de la qual ningú es podia apartar. Quan Europa ja s'havia desempallegat de l'obscurantisme religiós, d'una cultura social articulada entorn a les nocions de pecat i de càstig, a Espanya vivíem en una cultura capellanesca construïda sobre la por, el temor de Déu i una moralitat entre falsa i casposa. Aquí, ben bé fins a la mort de Franco, encara era obligat participar

Assistim a una recuperació de l'expressió pública de la religiositat que gairebé pren un caràcter intimidatori com és el cas de les processons

en totes i cadascuna de les celebracions catòliques que, més enllà de connotacions tradicionals i de festa, implicava aguantar sermons que oscil·laven entre els advertiments i la pura farsa. Acabat el domini nacionalcatòlic i com arreu del món, els canvis de costums i la laïcitat s'imposaren ràpidament. Gairebé només es mantenien les festivitats que induïen a menjar i beure, més enllà de creients fervents que, lògicament i amb tota llibertat, continuaven les seves pràctiques, la seva vivència religiosa en formes més tradicionals, ja fos per creença o per hàbit establert. Les manifes-

tacions més públiques de la fe, fora dels temples, es van anar abandonant ja que tenien un component invasiu respecte d'un espai públic que havia de ser neutral, que les feia poc adequades.

Però sembla que tot torna i els darrers anys assistim a una recuperació de l'expressió pública de la religiositat que gairebé pren un caràcter intimidatori com és el cas de les processons. Sigui per creença, folklore o una mal entesa noció de *cultura popular*, es reposen les celebracions públiques en les formes més tradicionals. Semblaria que l'Església també lliura la gramsciana "batalla per l'hegemonia cultural" i els mitjans de comunicació i col·laboren de manera ben predisposada. Qui sigui adeppte als noticiaris televisius, es menjarà durant la Setmana Santa tota mena de processons públiques que semblen lluitar arreu per veure qui té la versió amb més profusió de fanatisme i irracionalitat. No s'explica com un fet *particular*, sinó com alguna cosa que ens incumbeix i ens pressuposa que en participem tots. Es despleguen tota mena de recursos tècnics per retransmetre, més i millor, una exhibició de pensament màgic i de fantasies desbaratades, com si fossin cultura compartida. Popular, en diuen. Curiosa la barreja entre expressions medievals i tecnologia. En temps de confusió, sembla que la laïcitat, com la racionalitat o el pensament científic, està en franca reculada. Ja no ens ofenen les expressions de formes de domini i d'estructures bàsicament classistes. Tot s'hi val per tal que l'espectacle continuï.

Pere Martí Bertran

Tres exposicions ben recomanables

No soc pas un addicte a les exposicions, però sí que m'agrada de veure'n tantes com puc i de temàtiques variades. En visito força a Vilafranca, la població on visc, però també miro de no perdre'm en altres poblacions, quan hi soc: a Sant Quirze de Besora, al Castell de Montesquiu, a Vic... Avui vull parlar de les exposicions que hi ha constantment i des de fa vint-i-cinc anys ben bons al Palau Robert de Barcelona (Passeig de Gràcia, 107). I m'he animat a fer-ho perquè han coincidit en el temps tres exposicions d'allò més interessants i diverses.

La primera, la de format més reduït, la trobem a les antigues cotxeres. Es titula "Els llibres de la Generalitat Republicana (1931-1939)" i està dedicada, com podem deduir pel títol, a les publicacions fetes per la Generalitat durant els vuit anys de República, que suposen la no gens menyspreable xifra d'uns 700 volums d'allò més variats, des de llibres infantils, passant per textos legals o

estudis ben diversos. Es pot visitar fins al dia 1 d'abril.

La segona ocupa les dues sales de la primera planta del palau. Es titula "Dues pedres. Paisatges persistents" i està dedicada, com sintetitza molt bé el fullet informatiu, a "mostrar la riquesa i diversitat dels paisatges formats per la pedra seca, com, sobretot, reivindicar-ne la vigència i la persistència". Es tracta d'una exposició clarament pluridisciplinària, ja que s'hi combinen materials de tota mena: audiovisuals, naturalment, però també pedres, productes naturals relacionats amb la pedra seca, textos escrits, maquetes, entrevistes... Una exposició d'aquelles que has de veure més d'una vegada, que aconsegueix de posar en valor un patrimoni tan ric i variat a Catalunya, que compartim amb tants altres indrets de la Mediterrània i que, amb molt d'encert, va ser declarat Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat l'any 2018. Es pot visitar fins

al dia 2 de juny.

La tercera és a la sala núm. 3, situada al segon pis del palau, es titula "Núria Feliu al Palau (Robert)", jugant amb el terme "Palau", ja que "fer un Palau" (referit durant anys al Palau de la Música i ara al Palau Sant Jordi) era, i és, una fita per a qualsevol carrera musical, si més no a casa nostra. L'exposició, com deixa clar el títol i com sintetitza el fullet informatiu, "vol homenatjar la trajectòria de Núria Feliu i descobrir-la a les noves generacions". És un recorregut magnífic i ple d'objectes entranyables (discos, cartes, fotografies, records i regals...) per la vida i l'obra d'una de les grans artistes catalanes del segle XX. Una artista que va recórrer Catalunya amb la seva orquestra i hi va popularitzar, sempre en català, peces de jazz, cançons de pel·lícules, cuplets i boleros... Una artista d'arrel popular (en una de les primeres fotografies de l'exposició se la veu despatxant a la parada familiar al mercat de Sants) que sempre va estar compromesa amb la llengua i amb el país. Es pot visitar fins al 19 de maig.

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Pere Martí Olivella

L'educació no surt cara. El que surt car és la ignorància

Aquesta és una obra certament insòlita, ja que la ignorància no acostuma a considerar-se un tema amb substància pròpia, i el conegut historiador anglès de la cultura ho recull en el prefaci: de fet, un amic meu s'imaginava un llibre que parlés de la ignorància com un llibre amb les pàgines en blanc!

Burke du a terme un interessantíssim rastreig sobre els diversos papers que ha jugat, desvelant situacions en què s'ha considerat útil o positiva. Potser el cas més notori és el de la justícia, que representem per algú amb una bena als ulls: la ignorància, doncs, sembla condició necessària per a la justícia!

Per no parlar de com l'Església ha sospitat sempre del coneixement i ha identificat ignorància amb innocència i virtut, ja des del pecat original, que fou el de voler saber massa. Preferien que el comú de la gent fossin creients que no pas que entenguessin la doctrina religiosa, perquè l'intent d'entendre-la els podia portar a l'heretgia.

El coneixement apareix com a perill també en el mite: Faust, Ícar, Prometeu paguen un preu altíssim per voler anar més enllà!

A l'altra banda, hi trobem les ignoràncies degradants. La programada, on la ignorància de la resta de persones esdevé font de poder per als qui "saben", ja sigui en l'àmbit de la política, els negocis, la religió, el crim o la submissió

de gènere. O la ignorància corporativa, la manca de transmissió de la informació en les corporacions, causa de terribles desastres, com el de Txernòbil.

Burke destaca especialment la importància del que no sabem o no volem saber, ja que a voltes això ens defineix millor que allò que sabem, com afirmava Renan respecte a la construcció de les nacions.

També ens vacuna contra la supèrbia. Tota època anterior és una època d'ignorància, s'hauria de substituir per: tota època és una època d'ignorància. Per múltiples raons, però avui, en la suposada era de la

informació, perquè cada cop augmenta més i més la quantitat d'informació en mans dels poderosos i que se'ns oculta a la resta.

Peter Burke destaca finalment que el que fa més efectius els procediments per estendre la ignorància entre la ciutadania és la credulitat, que prospera en situacions d'incertesa.

Ara bé, la incertesa, i podríem afegir nosaltres "afortunadament", és el territori indefugible on ens trobem tots els qui prenem decisions, atès que tots som ignorants respecte al futur!

LA IGNORÀNCIA. UNA HISTÒRIA GLOBAL.

Autor: Peter Burke

Editorial: Arcàdia

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2023

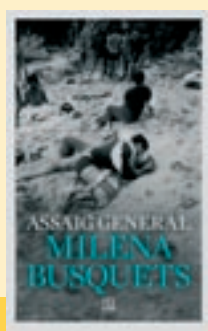
Nombre de pàgines: 506

NOVETATS EDITORIALS

'El final de la història'

A.J. Finn
Rosa dels Vents

'Assaig general'

Milena Busquets
Amsterdam

'El cercle de dones de la senyora Tan'

Lisa See / Univers

'Discurs sobre el fill de puta'

Alberto Pimenta / Males Herbes

'Si m'ho permeteu'

Josep M. Virgili
Nexum Ed.

La dona a la finestra va ser un d'aquests casos en què una novel·la de debut esdevé un supervendes. El seu autor, A.J. Finn (nom literari de Daniel Mallory), torna ara amb aquest relat en què un escriptor (de novel·la negra, precisament) permet a una crítica i periodista furgar en el seu passat que té un punt fosc: la desaparició de la seva primera dona i el seu fill vint anys enrere.

Milena Busquets és una de les veus més personals de la nostra literatura. Una de les narradores que més bé saben convertir en literatura la seva intimitat. I ho fa novament en un mosaic de textos que parlen de moments de la seva vida. Amb l'ombra de la mare present d'una o altra manera. Aparentment lleugers, però parlant d'allò que, al capdavant, és per al que val la pena de viure.

A la Xina del segle XV, ja podem imaginar com era el paper d'una dona. Però Tan Yuxian escapa a les limitacions gràcies a la seva àvia, coneixedora de la medicina tradicional que segueix una norma simple: mirar, escoltar, tocar i preguntar. Però a la Xina de l'època, és impossible que un metge home la segueixi amb una pacient dona. Tan Yuxian acabarà xocant amb aquest món.

L'*Indigneu-vos* de Stéphane Hessel s'acostaria al missatge de fons d'aquest llibre-opuscle. Però el poeta portuguès Alberto Pimenta utilitza més la clau humorística, irònica i corrosiva per ajudar-nos a identificar aquest espècimen que és el fill de puta. De com es gesta, de com es pot identificar, de les formes amb què actua... el tractat més lúcida que s'ha escrit sobre el *filldeputisme*.

Si sou seguidors de Josep M. Virgili al Twitter –ara X– és possible que alguna vegada us hagi fet una correcció lingüística. Virgili és discutit, admirat per uns i criticat per altres, però el que ningú no li pot negar és que no defuig la polèmica. I ara exposa els seus arguments en favor d'un català "no interferit" pel castellà en aquest llibre. Quan convé, ni Pompeu Fabra no se n'escapa.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

322

 CONSORCI PER A LA
NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Dites, expressions i frases fetes d'animals marins (III)

Aneu a saber per què alguns animals marins ens han inspirat més que d'altres. Cada animal té les seves característiques, i hi veiem similituds a aspectes de la vida que ens envolten. Per exemple, la sípia escup un líquid per defensar-se dels predadors, per això deu ser que a Menorca i a Eivissa una sípia és una escopinada –que en aquest darrer cas no és pas per defensar-se, sinó per embrutar el terra–. També pren el significat de ‘mullena’ a la zona de Tortosa quan algú és sota la pluja. I, com sabem, és la matèria colorant preparada amb la tinta que secreta la sípia; igualment és el color d'aquesta matèria, de to terrós.

Un altre animal marí és el pagell, un peix que té el cos ovalat, de color vermell per damunt, rosat pels costats i blanc rosat al ventre, i és ben saborós, tan saborós que tothom se'l disputa. Deu ser per això que es diu *Està el pagès entre advocats com el pagell entre dos gats*. I encara n'hi ha una altra d'aquest peix: *Més val ser cap d'arengada que cua de pagell*: és a dir, convé més ser dirigent d'una empresa o d'una comunitat petita que ser súbdit en una col·lectivitat gran.

De Mallorca sempre ens arriben expressions vives, espontànies i creatives –com d'arreu, de fet–. *Tenir els ulls de boga estantissa* es diu d'aquell(a) qui va amb els ulls ben oberts però mancats de vigor. La boga és un peix que fa de 20 a 30 centímetres de llarg, té l'esquena grisa blavenca i els costats i el ventre, argentats amb tres o quatre faixes daurades sota les línies laterals. No sabem si hi ha dites sobre el sorell (peix blau i allargat, amb una serra d'espines a cada costat de la cua), però en sentit figurat, els caramells de mocs que pegen del nas a Mallorca se'ls anomena *sorells*.

Les expressions que sí que diem molt sovint a Catalunya són *estar anxovat* ('estar estret en un espai reduït o no tan reduït') i *estar com (a) sardines* (amb el mateix significat que l'anterior). Una situació que patim, malauradament, moltes vegades al tren i al metro. També pot prendre el sentit de 'sense ventilació', com és en aquest cas: "Vivia en una habitació anxovada i no sortia d'allà". I ja que parlàvem de sardines, convé recordar que *Qui menja sardina, que cagui l'espina* o bé *Menja, menja, gat, sardina, que ja cagaràs l'espina*. Els qui s'aprofiten de les coses agradables també han de patir les conseqüències desagradables, ves!

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

VIURE A
CATALUNYA.
APRENEM
CATALÀ
des de l'àrab

Material didàctic per aprendre català adreçat a persones que tenen com a llengua primera l'àrab

العيش في
كتلونيا.
نتعلم الكتلانية
عن طريق العربية

UNITAT 07: La feina

EL 9 NOU

amb el suport de:

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Ho podeu trobar a: EL9NOU.CAT

MÚSICA

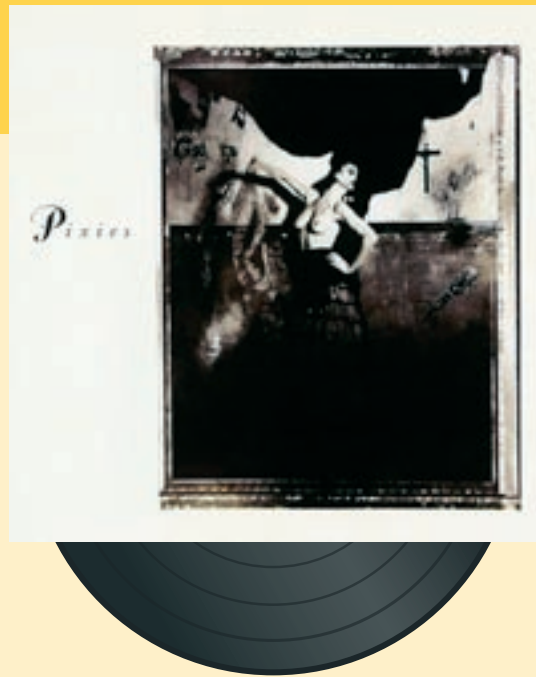
EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

PIXIES 'Surfer Rosa'

4AD, 1988

Aquest *Surfer Rosa*, de 1988, és el primer disc de llarga durada (un any abans havien publicat un EP amb vuit cançons curtes) dels Pixies, el grup que podríem dir que va ser el precursor del grunge que triomfaria tant els anys noranta. Rock alternatiu, que se'n diu, que en aquells moments, als anys vuitanta, era força superior al rock oficial que estaven fent les grans figures. El disc comença amb una seqüència de tres cançons que tan bon punt les escoltes i ja saps que estàs davant d'un disc excepcional: "Bone Machine", "Something Against You" i "Broken Face". Però el millor encara ha d'arribar, amb alguns dels temes més famosos del grup, com "Gigantic", cantat per la baixista dels Pixies, Kim Deal, una dona en un grup, cosa que no era gens normal en aquell moment, "River Euphrates" i, sobretot, la més lenta però preciosa "Where Is My Mind?", que no em cansaria mai d'escoltar, amb els insis-

tents cops de bateria de David Lovering. Tots els temes estan compostos pel líder, cantant i guitarrista Black Francis, tot i que el guitarrista solista és Joey Santiago. I encara hi ha unes quantes joies més, com "Vamos", amb alguna part cantada en espanyol, o la que tanca el disc, "Brick Is Red". Crida l'atenció la portada, amb el que sembla una ballarina de flamenc amb el tors nu. Els Pixies es van separar el 1993 però es van reagrupar el 2004 i encara ara fan grans concerts.

NOTES

El fenomen d'El Pot Petit arriba a la televisió

El Pot Petit s'ha convertit en tot un referent en el món de la música per a públic familiar als Països Catalans i fins i tot més enllà. Des d'avui dijous, però, a part de trepitjar escenaris, la banda fundada per Siddartha Vargas i Helena Bagué (en directe es fan dir Pau i Jana) també apareixerà a la televisió. I és que el Pot Petit Petito entrarà a formar part de l'SX3 (l'antic Súper3) amb un programa que convidarà els més menuts de la casa a descobrir l'univers del Pot Petit. A cada capítol, en Pau i la Jana entraran dins el Pot Petit tot fent un salt i hi viuran un munt d'aventures i reptes. Mitjançant tres daus, a més, el Pot Petit es comunicarà amb ells. El primer dau desvelarà el personatge protagonista del capítol, el segon donarà alguna pista sobre el repte que hauran de resoldre al taller de la seva amiga la formiga i, finalment, el tercer dau indicarà alguna cosa que farà que l'aventura sigui més especial. De moment s'han enregistrat un total de 10 capítols d'una durada aproximada de 15 minuts cadascun. S'emetraran

setmanalment i el primer capítol, que s'estrena avui, està dedicat a la Pasqua. La preestrena d'"El món del Pot Petit" (aquest és el títol del programa) es va fer el passat

dissabte 16 de març al cinema Truffaut de Girona. El Pot Petit el van crear l'any 2009 Vargas i Bagué quan uns familiars els van contractar com a grup d'animació per un bateig. Ben aviat l'invent va començar a créixer, van crear espectacles pensats per teatres i auditoris, van editar discos, videoclips, llibres... fins a convertir-se en un fenomen que ara també tindrà versió televisiva.

EL TEST

Gerard Navarro (Gröp)

Primer instrument que vas tocar? La guitarra. **Primer grup del qual vas formar part?** Rauxband. **Primer concert dalt d'un escenari?** Va ser a l'Embarcador del Ter de Manlleu. **Primer disc que et vas comprar?** Un de Sopa de Cabra. **Quants discos tens aproximadament?** Uns 10 o 12. **Salva'n tres.** *Ratas* de Soziedad Alkoholika, *Grandes éxitos y fracasos* d'Extremoduro i *Alita de mosca* de Narco. **Grups o músics de capçalera.** III Niño, BGKO (Barcelona Gypsy Balkan Orchestra), Django Reinhardt, Belvedere, Extremoduro i S.A. (Soziedad Alkoholika). **Un concert (com a públic) per recordar.** Ara Malikian.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

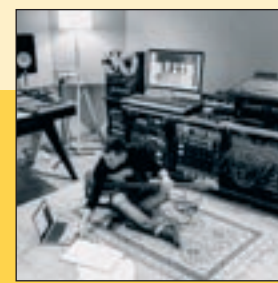
MIQUEL GIL 'Viatger'

Miquel Gil té una de les veus més peculiars i reconeixibles dels Països Catalans i de tot el Mediterrani. Una veu rovellada que transmet terra, suor, memòria i que se t'arrela al cor com poques. I a *Viatger* l'encerta de nou afegint a les peces algunes bases electròniques que conviuen amb els sons orgànics de tota la vida. El disc comença amb cançons de Gil i a mesura que avança hi ha sorpreses com "Sa Serena" (popular eivissenca popularitzada per Uc), el romanç "Cecília" o "Otoño en Navarrés", del valencià Joan Baptista Humet.

MARIA CASTELL 'Solstici'

La cantautora de Granollers Maria Castell i Margenat va debutar el 2021 amb un disc íntim i costumista titulat *Despertar*. Ara, sense el seu segon cognom, hi torna amb un nou àlbum, *Solstici*, on reivindica la necessitat de regenerar el món a base de cançons amables i sinceres. Castell segueix fidel a la cançó d'autor però en aquesta segona entrega vesteix molt més les peces amb arranjaments que guanyen en riquesa i també matisos. De les deu cançons que hi ha al disc les meves preferides són "Maria del Mar" i "Udol".

POL CRUELLES 'Planeta Miret'

El planeta Miret no és ni al sistema solar ni a cap galàxia perduda sinó que es veu que era el nom d'un bar tot curiós de Sabadell. I el baixista d'Els Amics de les Arts, Pol Cruells, hi ha situat el seu imaginari musical per crear el seu cinquè disc (aviat és dit!) en solitari. El treball, amb vuit peces, és el més eclèctic que ha fet fins ara i hi ha una mica de tot. Des de l'intimisme de "Xiuxiueig eixordador", al folk de "Clavellina" passant per l'aire The Police de "Les veus de l'endemà". Cruells és una mica el nostre Sting particular.

SALUT

Dr. Josep Castanedo / núm. col. 11.394

Els avenços en cirurgia robòtica

Els avenços en cirurgia robòtica en el camp de l'ortopèdia i traumatologia estan transformant la manera en què es realitzen els procediments quirúrgics, i ofereixen precisió, control i resultats millorats.

Alguns dels avenços més destacats inclouen:

-Sistemes robòtics quirúrgics especialitzats: S'han desenvolupat sistemes robòtics específicament dissenyats per a procediments ortopèdics i traumatològics. Solen incloure braços robòtics amb instruments quirúrgics especialitzats que permeten als cirurgians realitzar tallades, perforacions i col·locació d'implants amb una precisió excepcional.

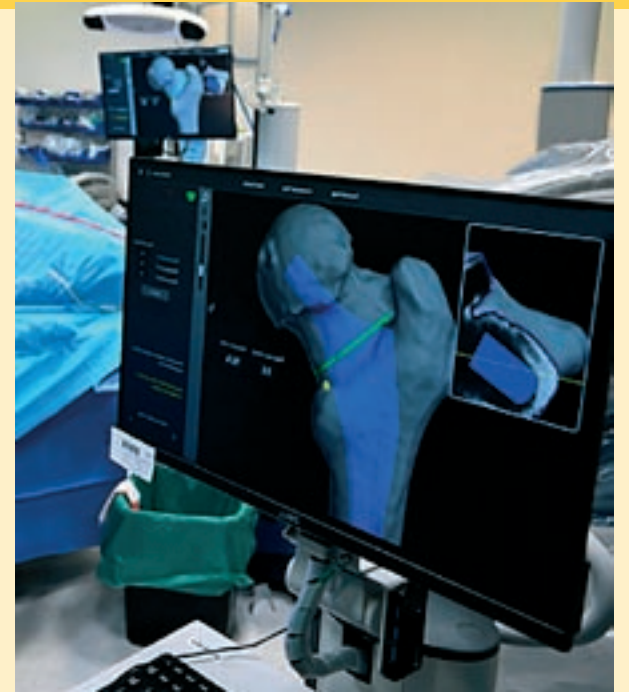
-Navegació assistida per robòtica: La navegació assistida per robòtica utilitza imatges mèdiques avançades, com tomografies computeritzades (TC) i ressonàncies magnètiques (RM), juntament amb tecnologia robòtica per proporcionar als cirurgians informació en temps real sobre l'anatomia del pacient durant la cirurgia. Això ajuda a millorar la pre-

cisió en la col·locació d'implants i l'alienació durant procediments com l'artroplàstia total de maluc i genoll.

-Realitat augmentada i realitat virtual: La integració de la realitat augmentada i la realitat virtual en la cirurgia robòtica ortopèdica permet als cirurgians visualitzar imatges mèdiques tridimensionals superposades en el camp quirúrgic en temps real. Això els proporciona una millor comprensió de l'anatomia del pacient i els ajuda a planificar i executar procediments amb major precisió.

-Robòtica per a cirurgia de columna: En el camp de la cirurgia de columna, els sistemes robòtics s'utilitzen per realitzar procediments com la instrumentació espinal i la fusió vertebral amb una precisió submil·limètrica. Aquests sistemes poden ajudar els cirurgians a millorar l'estabilitat i l'alienació de la columna, i reduir així el risc de complicacions postoperatoris.

-Robòtica per a cirurgia d'extremitats: En cirurgia d'extremitats, els sistemes robòtics poden ajudar en procediments com la reconstrucció de lligaments, la col·locació de claus intramedul·lars i la correcció de deformitats òssies. Aquests sistemes permeten una major precisió en la planificació i execució dels procediments, cosa que pot conduir a resultats més

previsibles i una recuperació més ràpida pels pacients.

En resum, la cirurgia robòtica està revolucionant el camp de l'ortopèdia i traumatologia al proporcionar als cirurgians eines avançades per fer procediments amb una precisió i control sense precedents. Aquests avenços estan millorant la seguretat, eficàcia i resultats pels pacients, i s'espera que continuïn evolucionant en el futur.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

La quadratura de la corba

La tendència de ser políticament correctes en tots els àmbits de la vida ha afavorit que aquells que vam néixer a les darreres dècades del segle passat arreblessim de ple una època efervescent en molts aspectes.

El cinema va ser probablement el que més se'n va afavorir,

vivint una època daurada de llibertats, que ara probablement serien qualificades amb "ismes" que fins i tot són desconeguts pels humans. M'horroritza sentir habitualment l'estigmatització que quatre indocumentats fan del cinema porno, com si, en lloc de desenvolupar-se en un espai de creativitat en la Califòrnia de mitjans dels anys setanta, hagi estat un invent de proxenetes i maltractadors que pel que sembla, omplen la internet d'avui dia. La pel·lícula *Boogie Nights* de Paul Thomas Anderson va reproduir el 1997 l'arribada de joves de tots els Estats Units a una ciutat de Los Angeles, on desgraciadament a banda de la desinhibició sexual, també hi havia altres perills –els taurons del negoci, les drogues, les baixeses humanes– que van precipitar-ne la fi.

Però com que és més fàcil enfrontar-se a molins de vent que no pas a la ignorància infinita, val més celebrar el record d'allò que ens va oferir el passat. Dins del *softcore* menys explícit, el realitzador Russ Meyer va ser el far de tot un estol d'actors amb mandíbules quadradíssimes, i actrius pecto-

ralment superdesenvolupades. A banda de Kitten Natividad, Uschi Digard o Tura Satana, una de les preferides del director nascut a San Leandro, va ser l'exòtica Haji, una morena d'ulls tigrats que el 1965, amb només 19 anys, va formar part del repertori de *Motorpsycho* i *Faster, Pussycat! Kill! Kill!*

Naji va néixer teòricament com a Barbarella Caton, un extrem que mai es va confirmar del tot, perquè ella preferia afirmar que el seu pare era extraterrestre i que en lloc de ser concebuda pel tradicional mètode de gestació a través del qual tots plegats hem arribat a aquest desastre de planeta, simplement va "aparèixer". L'autor del llibre *Meyerama*, Pedro Calleja, li atribuïa origen mexicà pel seu accent, tot i que la majoria de fonts el situen al Quebec, tal com n'indiquen el cementiri de Santa Barbara, com la ubicació actual. Haji va morir l'agost de 2013, 10 anys més tard de la seva última pel·lícula, després d'anys "d'intentar adaptar-me a l'estil terrestre", tot i que en els seus inicis sembla que ho va aconseguir gràcies a fer de ballarina eròtica. El *topless* i el cinema van beneficiar-se de la seva presència. Els dogmàtics i hereus de l'ultracatolicisme castrador poden continuar fustigant-se amb les seves imatges. Però si fan el favor d'apartar-se per no molestar visualment la humanitat –o el que en queda– els estarem bastant agraïts.

Divendres, 6 d'agost de 1965
Eve Productions estrena 'Faster, Pussycat! Kill! Kill!' amb Haji com a protagonista

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

POBRESA LABORAL QUE S'ARROSSEGA

La crisi financera que es va desencadenar el 2008 va fer aflorar una figura que fins llavors havia passat desapercebuda, la del treballador pobre. Més d'una dècada i mitja després, la crisi es dona per superada (de fet, es dona per superada una de posterior, molt més abrupta com la de la pandèmia), però continuen existint treballadors pobres. Menys que llavors, cert, però el contingent de persones que, tot i tenir feina, tenen dificultats per afrontar els pagaments més bàsics continua sent elevat. A tocar de l'11% a Catalunya, segons un informe recent de Comissions Obreres. Traduït, són 372.000 persones.

Un sistema productiu en el qual més del 10% dels seus treballadors no surten d'una situació de pobresa malgrat tenir feina està mostrant unes costures veritablement febles. Es podrà argumentar que el pes de la pobresa laboral sobre el total de treballadors tendeix a reduir-se, però aquest és un consol mínim si s'estableix la comparativa amb la resta d'Europa. De 2010 a 2023, la mitjana europea de persones que, tot i treballar, estan en situació de pobresa (entesa com la població que no arriba a obtenir un 60% dels ingressos mitjans d'un país determinat) ha crescut quatre dècimes percentuals fins al 8,5%. A l'Estat espanyol, el creixement ha estat d'un punt percentual i arriba a l'11,7%. Catalunya queda lleugerament per sota de la mitjana espanyola, però encara més per sobre de l'europea.

La pobresa laboral es va incrementar de manera molt notable amb la crisi financera, en gran part perquè es va procedir a un procés de devaluació encoberta. No era possible devaluar la moneda, perquè aquesta potestat es va cedir quan es va instaurar l'euro. La manera de devaluar i, per tant, en alguns casos per evitar que les empreses entressin en pèrdues i veiessin compromès el seu futur, i en d'altres mantenir una certa competitivitat per exportar productes i localitzar nous mercats davant de l'apatia interna era rebaixar salaris. Les rebaixes van ser immediates, però la recuperació dels nivells salarials, si mai es va aconseguir, va ser força més lenta. Els treballadors havien d'esperar, però els preus no van tenir tanta paciència.

I encara han tingut menys paciència en els últims dos anys. La inflació va créixer de manera abrupta entre 2021 i 2022. Els últims mesos han estat de contenció, però això no significa que els preus hagin deixat de pujar. Els increments salarials han estat insuficients per compensar aquest creixement tan elevat. Ni tan sols els esforços per apujar el salari mínim interprofessional han estat suficients, tot i que han permès que el cop fos encara més intens. Aquesta és l'explicació que els índexs de pobresa laboral no només continuïn sent molt elevats, sinó que encara hagin avançat en l'últim any, com revela l'informe de Comissions Obreres.

L'any que analitza aquest informe es van produir altres circumstàncies que tampoc van contribuir a reduir el nombre de treballadors amb dificultats per afrontar despeses extraordinàries, ni permetre's una setmana de vacances fora de la llar, ni encendre aparells que pugin la temperatura a l'hivern o la baixin a l'estiu, o no fer més de dos àpats amb carn o peix a la setmana. Alguns dels indicadors indirectes de la pobresa. Per exemple, l'augment dels tipus d'interès que van marcar les autoritats monetàries europees. Aquest augment va fer incrementar els interessos de les hipoteques

i encara van afegir dificultats a les famílies que ja arribaven amb dificultat a final de mes.

Que els índexs de pobresa laboral no facin pas ses enrere, ni tan sols petites, és un contrasentit si es té en compte que, el mateix any, els beneficis empresarials van créixer per sobre del que ho havia fet el mateix IPC. De fet, en un informe de la patronal espanyola CEOE, que no és precisament una entitat de la ultraesquerra, s'assenyalava que el creixement dels marges bruts empresarials explicaven un 90% del creixement de la inflació, mentre que l'augment dels salaris només podia explicar-ne un 5%. Si bé és cert que en l'exercici posterior a l'informe, el de 2023, els sous van avançar amb més solidesa, difícilment s'arribarà a compensar l'efecte que la cobdícia empresarial havia tingut el 2022.

Són elements que van portar l'Organització per la Cooperació i el Desenvolupament (OCDE) a remarcar que el creixement dels marges de beneficis estaven donant prou marge per incrementar els salaris d'una manera menys gasiva. En un informe a meitat de l'any passat, l'organisme que aplega els països més avançats apuntava que els beneficis havien fer una "contribució inusualment gran a les pressions domèstiques sobre els preus". Mentre el discurs oficial era que apujar salaris perpetuaria la inflació, eren les empreses les que estaven contribuint a fer la bola dels preus encara més grossa. S'aplica la prevenció sobre els salaris, però mai sobre els beneficis.

Tot i el canvi de tendència que s'ha produït posteriorment als informes, amb els salaris creixent més en aportació al PIB que els beneficis empresarials, no tot prové dels ingressos per cada assalariat. És cert que estan creixent, però el que explica aquesta major aportació al PIB és que hi ha més gent treballant. És esperable que els propers informes apuntin a un descens en el nombre de treballadors pobres, però per arribar a xifres que es puguin considerar tolerables encara queda temps. La recuperació econòmica ha estat lenta, però encara ho està sent més per a un nombre gens menyspreable de persones a les quals ni una feina a temps complet els permet arribar a final de mes en condicions dignes.

FREPIK

INDICADORS

Pèrdua d'empreses

Catalunya ha tancat el 2023 amb un saldo negatiu en trasllat de seus socials d'empreses, segons les dades del Col·legi de Registradors. Al llarg de l'any, 856 companyies van decidir marxar del territori català i instal·lar-se en altres comunitats. En canvi, 696 van apostar per instal·lar la seva seu a Catalunya. En total, l'exercici s'ha acabat amb 160 empreses menys a Catalunya.

PIB robust

El producte interior brut (PIB) de Catalunya va arribar a 292.474 milions d'euros l'any passat. Això representa un creixement del 2,6%, segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). La variació queda una dècima per sobre de l'economia espanyola (2,5% d'avanç). El creixement de la Unió Europea és del 0,4%. L'impuls del tercer trimestre (0,7% d'augment) ha empès l'alça.

ALEGRIA INTERIOR

Irene Boixeda / irene@alegriainterior.com

Resistència i respiració

A vegades confonem la seguretat amb la resistència. Ens fonamentem en creences que no ens fan ser persones segures sinó limitades quant a pensaments que a poc a poc es van fent més radicals. I acaben essent formes de funcionament ancorades que sense adonar-nos-ens ens fan crear una falsa identitat de com fluir des del cor i la ment units. Quan ens posicionem massa en un aspecte o altre acabem fent un rol d'extremes. No comprendre els extrems ens fa vulnerables, i la missió d'estar bé tant per dins com per fora esdevé complicada.

Per entendre'ns millor fora bo conèixer bé tots els posicionaments i arribar a albirar les solucions a totes bandes. Els extrems de cada situació que vivim son únicament això, extrems que haurem de corregir en un moment o altre per sortir-ne i tornar a l'equilibri. Intentar entreveure el radicalisme de cada part i arribar a veure la solució neutra pot ajudar millor el conjunt. Les solucions màgiques existeixen quan ens projectem des del cor amb la tendresa i amb la ment racional coherent. El treball és a cada moment, per això la respiració és una eina que ens ajuda molt a calmar aquestes dualitats que pretenem harmonitzar. L'observació de la respiració ens ajuda a veure l'estat interior.

Si ens sentim compungits ens pot anar bé regalar-nos, com a autoajuda, el simple fet d'escoltar el que el cos, la ment i els sentits ens diuen d'aquest malestar. Retornar-nos amb el simple fet de respirar i de ser-ne conscients ja és recuperar l'existència de sentir-nos en un millor estat bioquímic i

electromagnètic. Recordem que no hi ha altra manera de viure en aquest món humà que respirant l'aire que ens acull.

Des de que som creats dins el ventre matern ens desenvolupem dins d'un medi líquid. Per poder viure a l'exterior al néixer necessitem desplegar el sistema respiratori perquè passem d'un estat líquid a un estat d'aire. Aquest procés instantani és el regal que ens permet assíduament viure, l'acció de poder respirar. La meditació o altres tècniques d'autoobservació de la pròpia respiració ens podem ajudar a prendre consciència d'aquest acte miraculós que ens permet viure'ns. Una manca de bona oxigenació ens pot fer auto percebre més inestables tant mentalment com fisiològicament.

El ritme respiratori esdevé la base perquè sapiguem reconèixer en quin estat ens hem posicionat. Per exemple, al fer exercici físic respirem diferent que quan estem relaxats llegint un llibre. A la feina, si surt algun repte que ens supera pot donar-se el cas que la nostra manera de respirar es torni més curta i omplim amb menys quantitat d'aire els pulmons, i això fa que en alguns casos límits puguem arribar a hiperventilar i crear una situació d'estrès. Quan es dona aquest cas el més recomanable seria prendre'n consciència i baixar la guàrdia. Reprendre una respiració més completa fins el ventre com fan els nadons tot alentint-la i adonar-nos com ens fa sentir el nou procés de respirar. L'escolta del nostre funcionament ens ajuda a centrar-nos millor i sentir el benestar tan merescut.

M'agradaria pensar que arribarà un dia en què dedicar tant d'esforç a la pràctica de l'autoobservació ja no caldrà perquè ens serà natural. Felicitat respiració.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 29-03-2024 al 04-04-2024

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Pots estar acumulant ressentiment i això afecta el teu descans. Sospesa-ho, serà millor passar pàgina. Per poc que puguis fas una escapada a prop del mar o a la muntanya.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

T'integres en un grup de gent per fer activitats i passar-ho bé. L'amor pot sorgir amb una amistat, possiblement més jove que tu. Si tens fills, feu un viatge plegats.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Possible fricció amb una amistat perquè veieu les coses de manera diferent. A la feina poses molta energia per millorar. Si treballes per algú altre, se't recompensa.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Sents l'obligació de viure en consonància amb qui ets i deixes enrere una feina o amistat amb la qual ja no connectes. Algú pot confiar-te un secret i tocarà ser discret.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Si tens una relació estable, pots valorar si vols seguir o no. La mort d'un conegut pot fer que et plantegis moltes coses. Et sents més connectat a la teva part espiritual.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Si has iniciat una relació recentment, podeu descobrir algunes diferències, però això no ha de ser negatiu. Bon moment per indagar més en les teves debilitats i fortaleces.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

En el sector laboral deixes enrere moltes obligacions i vas cap a una etapa més tranquil·la. La parella pot estar molt centrada en qüestions personals/professionals.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

En aquests dies podràs gaudir de passar més temps amb els teus fills. Si has fet *match* amb algú a una aplicació de cites, us veieu cara a cara. Fas més activitat física.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Voldries fer canvis al sector laboral perquè et sents estancat, però si no mous fitxa, les coses continuaran igual. T'interesses per la medicina natural i per millorar hàbits.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Vols guardar certes coses només per a tu. Expressar-te mitjançant l'art o la música serà alliberador. Si et sents sol, cerca gent amb interessos comuns, segur que en trobes.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Sents una forta intuïció sobre com guanyar més diners o en quin negoci invertir. La xerrada amb una persona més jove que tu pot despertar nous interessos o fer-te pensar.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Si normalment prefereixes deixar-te portar, ara vols tenir-ho tot lligat abans de passar a l'acció. Possible coqueteig amb un veí o algú a qui coneixes fent un trajecte.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret i Valls

'El caso Goldman'

De Cédric Khan

Apassionant retrat d'un temps, d'un país

Després d'inaugurar la Quinzena dels Cineastes del passat 76è Festival de Canes i rebre 8 nominacions als César del cinema francès, *El caso Goldman*, de Cédric Khan, arriba als nostres cinemes. El realitzador francès Cédric Khan, actor també sovint en els seus films, ha rodat el seu millor llargmetratge després de films com *Roberto Sucko* (2001), *Feaux Rouges* (2004), *Vida Salvaje* -Premi Especial del Jurat del Festival de Cinema de Sant Sebastià- o *La prière* (2018). Amb un guió del mateix Khan i Nathalie Hertzberg, la present pel·lícula indaga en la controvertida i abrandada figura de Pierre Goldman.

Goldman era fill d'uns pares de la resistència polonesa als nazis, militant comunista, revolucionari que viatja a Cuba just quan mort el Che Guevara, guerriller a Amèrica del Sud i Veneçuela, i que al seu retorn a França el 1969 comet diversos actes violents. Goldman va ser jutjat per quatre atracaments i acusat de la mort de dues dones en l'assalt d'una farmàcia el desembre de 1969 a París. En un primer judici el 1974, Goldman va ser condemnat a perpetuïtat, i durant la seva estada a la presó escriuria un llibre autobiogràfic on defensa la seva innocència, *Souvenirs obscurs d'un juif polonais né en France*.

Però aquest apassionant film s'ocupa del segon procés judicial del 1976 quan va tenir lloc la revisió del seu cas. El resultat és un extraordinari film de judicis on es parla inevitablement de la innocència o culpabilitat de

Goldman amb les consegüents dosis d'intriga i suspens inherents al gènere judicial. Però també en resulta un complet retrat psicològic del protagonista, un home transgressor i provocador, acusador de racisme i antisemitisme a la policia francesa. Aquest judici li serveix a Cédric Khan per fer un intens film històric i polític en el qual es fa memòria i reivindicació d'una època turbulenta a Europa. Una dècada d'eclosió de moviments radicals i armats d'extrema esquerra a diferents països europeus a partir de la ressaca violenta del Maig del 68.

Uns anys d'agitació política que va comportar la implicació en el cas Goldman d'intel·lectuals d'esquerra com Jean-Paul Sartre o Simone de Beauvoir. Un film que també posa sobre la taula les contradiccions ideològiques de l'esquerra francesa a partir del paper de Goldman. A *El caso Goldman* cal destacar la impressionant i enèrgica interpretació d'Arieh Worthalter com a Pierre Goldman, guanyador del César francès al millor actor, acompanyat en el repartiment per actors com Arthur Harari en el paper del jove advocat de Goldman, Georges Kiejman. És important assenyalar que l'actor Arthur Harari, guionista i director d'*Onoda. 10.000 nits a la jungla* (2021), ara mateix acaba d'assolir una gran notorietat com a guionista en guanyar l'Oscar a millor guió original per la pel·lícula triomfadora del Festival de Canes, *Anatomía de una caída* (2023, Justine Triet).

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

Eléctrico 28 porta els moments estel·lars a Llinars

'Moments estel·lars de la humanitat'. Eléctrico 28. Recorregut per Llinars. Punt de sortida: Teatre Auditori. Dijous 4 i divendres 5, 19h. Diumenge 6 d'abril, 12h. i 19h.

A partir del títol del llibre de Stefan Zweig, la companyia Eléctrico 28 proposa un recorregut físic, emocional i creatiu per la història, el poder i les obsessions humanes. Moments estel·lars en la vida quotidiana que recreen les circumstàncies estel·lars de la humanitat.

Caramelles a Sant Julià

Les Caramelles del Roser. Pels carrers i places i dins l'església, Sant Julià de Vilatorrada. Diumenge, 31 de març, 9.00h. El Diumenge de Pasqua Florida és sinònim de cantada i ballada de caramelles a pobles poblacions d'Osona. Les més històriques són les Caramelles del Roser, documentades des de 1590. La cantada arrencarà a les 9 del matí pels diferents carrers del poble i acabarà al migdia dins l'església parroquial.

CINECLUB

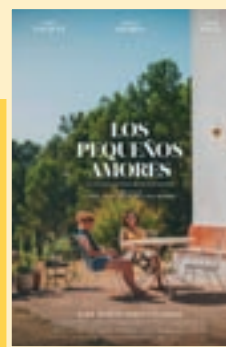
'Sota les figueres'

Tunísia, 2021. Dir.: Erige Sehiri. Al nord-oest de Tunísia, Sana, Fidé, Melek i Abdou treballen recol·lectant figues. Sota el testimoni dels arbres, desenvolupen nous sentiments, discuteixen, es troben i defugen, coquetegen i intenten entendre's. Al llarg del dia, l'horta es converteix en un teatre de les emocions, on es representen els somnis i les esperances de cadascuna.

Aquesta mena d'*Alcarràs* tunisià, és una obra bellíssima, una miniatura cinematogràfica rodada amb serenitat entre les branques i les fulles dels arbres, amb un grapat de converses i petites històries espigades aquí i allà. Sota les figueres és una d'aquelles petites grans pel·lícules d'estiu ideal per a qualsevol època de l'any.

CINECLUB VIC

Dimarts 2 d'abril
20h - VO en àrab amb subtítols en català
Espai ETC

'Los pequeños amores'

Espanya, 2024. Dir. Celia Rico Clavellino. Drama. Teresa tenia previst passar una temporada a Massachusetts, als Estats Units, però es veu obligada a canviar de plans per viatjar al seu poble natal, perquè la seva mare, Ani, ha tingut un accident domèstic quan intentava pintar casa seva, que li ha causat una lesió en una cama. Mare i filla, acostumades a viure soles, passaran juntes un estiu molt calorós, en el qual no aconseguiran posar-se d'acord ni en les coses més trivials. Tot i així, l'obligada convivència remourà més de l'esperat i a les nits més estivals, viuran moments reveladors. Teresa, a qui no li ha anat tan bé la vida com hauria volgut, i que a més s'enfronta a la idea que no tindrà descendència, se sent desorientada perquè, malgrat que va intentar no assemblar-se a la seva mare, que va acabar vivint en solitud, tot indica que compartirà el seu destí.

AC GRANOLLERS

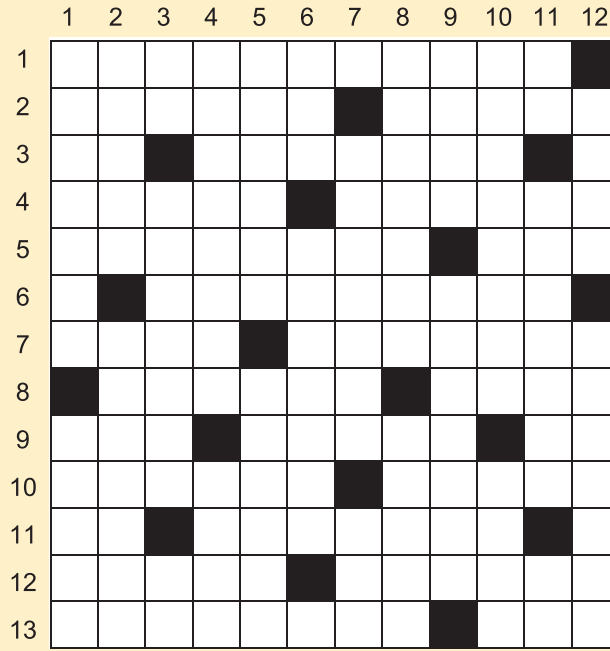
Divendres 29 - 19h (VO)
Dissabte 30 - 18h (VO)
Diumenge 31 - 19h (VO)
Cinema Edison

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS _ Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Branca de la formació professional que s'estudia al Sònar / 2. Com a document bancari és molt prometedor. Si fossin reals no s'hi podria batre res, en aquests espais / 3. Extrems de l'Inter. Veïns dels tibetans apassionats del tango. Avís que et falta un cargol / 4. L'ocell preferit de l'àngel. Àcid nucleic que va afectar l'Aracil quan va anar a Urà / 5. Del procés per culpa del qual hem arribat fins aquí. De tots els banyuts el més antic / 6. Surt dos cops a cada anunci. Termes força curtets formats així, semblant aquests / 7. Si en vols un vés al saüquer. Raspallades sense mans (i tot per lloar els gots) / 8. Taller de la botiga al qual s'accedeix per l'altra banda. Incursió en plena fase d'aclimatació / 9. Segona part de l'adreça. Abans escrivia o feia teatre, ara fa cuina i de tot. Cua de balena / 10. El llum ja no el fa funcionar, però el carburador sí. L'imbècil del sincretisme / 11. Idea mig apuntada. Si va marxar de casa no va ser per culpa dels pares. La primera ela / 12. En Martínez de la Rosa a Pals. Baixet i rabassut com un càntir d'importació / 13. Apunts que a l'examen no serveixen de res. Vam recular.

VERTICALS: 1. Comuns als dos sexes, com ara els epicentres de menys de tres. Aquest també però només pels ascendents / 2. Entre la paret i l'asfalt si camines cap dalt. A aquestes tot són mesures en metres / 3. Centre de la Vega. És als lòbuls com als segles el seglar. Estan enganxades a l'handbol / 4. Convençuda de la força de l'apòstol, com la Isabel. Antic cèltic amb falses ínfulas de noble / 5. Crispeta de quan els avis anaven al cine. En qüestió de rauxa és generós / 6. Un altre banyut, ficat al tren. Carruatge de dues rodes inventat per un tal

Till Bury. El nucli de la qüestió / 7. I al final, la solució. El mascle de guineu, de pet a la guillotina. Bol esmicolat a l'interior d'un Talbot / 8. Resultat correcte d'un procés de neurulació. O està vagarós o és un mandrós / 9. Pati del convent orientat a nord. No deixarà anar la rossa així com així / 10. Cascabell amb calbot incorporat?: no, peciol de la fulla de palmera. És al mot com a l'aigua l'aixeta / 11. No fa cap mal. Pregant a l'autoritat ni que sigui un moment. Al racó en soledat / 12. De Girona a la ciutat americana del llac d'un bot. Ratpenats enlairant-de de Solsona estant.

SUDOKUS

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: difícil

				9				
4		9			6			5 7
3		6	8					
			2 7 5	6	8			
7				9	2			
	2		4			9 7	1	
							4 9	
				7	2			
		5	9	4	8			

Dificultat: molt fàcil

		3		6				
7				8		2		6
6		2		9 7	3	4	5	
			5			7		4
	4			2			6	
	2 6	4				8		
3				5 8				
		8						
	6 4			3 2			5	

QUADRE NUMÈRIC

	-	6	-		-3
+					
	-		+		6
-					
	-	3	-		-2
3		8		-6	

SOPA DE LLETRES

T	N	A	J	R	E	S	R	E	M
P	U	L	O	G	R	A	C	H	W
C	D	I	E	S	N	O	E	P	E
I	W	C	C	R	F	Z	B	H	L
A	L	A	L	J	I	A	K	L	C
M	T	A	H	R	A	F	G	A	
I	S	E	R	R	A	T	C	C	R
L	H	S	I	U	R	H	D	S	R
L	I	M	J	A	L	W	R	D	E
X	A	L	M	H	G	Y	K	Q	X

Trobeu aquestes paraules a la sopa de lletres. Poden anar en qualsevol direcció. Les paraules poden compartir lletres a mesura que es creuen.

- Alicates
- Barrina
- Cargol
- Escaire
- Llima
- Martell
- Serjant
- Serra
- Xerrac

SOLUCIONS

	-6		8		3
-2	8	-	3	-	6
			+		
6	2		1	-	5
-3	4	-	6	-	7

9	6	4	7	3	2	1	5	8
2	5	8	9	4	1	6	7	3
3	7	1	6	5	8	4	9	2
5	2	6	4	7	9	8	3	1
1	4	7	8	2	3	5	6	9
8	3	9	5	1	6	7	2	4
6	8	2	1	9	7	3	4	5
7	9	5	3	8	4	2	1	6
4	1	3	2	6	5	9	8	7

6	7	5	9	4	8	1	2	3
9	4	1	7	3	2	5	6	8
8	3	2	6	5	1	7	4	9
5	2	8	4	6	3	9	7	1
7	6	4	1	8	9	2	3	5
1	9	3	2	7	5	6	8	4
3	5	6	8	1	7	4	9	2
4	1	9	3	2	6	8	5	7
2	8	7	5	9	4	3	1	6

E	L	E	C	T	R	O	N	I	C	A
P	A	G	A	R	E	E	R	A	L	S
I	R	S	A	N	G	U	T	S	A	
E	L	O	L	O	U	T	I	L	A	N
N	B	I	S	I	L	L	A	B	S	
S	A	V	C	L	L	A	G	O	T	S
C	L	L	A	B	O	O	A	T	A	C
E	C	A	A	U	T	O	R	A	C	I
A	N	A								
C	A	R	B	U	R	C	R	E	T	I
L	L	I	A	V	A	T				
I	D	O	X	E						
E	B	O								
S	B	O								
O										
V										

Dificultat: molt fàcil

Dificultat: difícil

Dificultat: molt fàcil